

N:o 205.

Af herr **Jansson** i Djursätra m. fl. *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af lasaretsstadgans bestämmelser rörande tillsättande af underläkare vid lasarett.*

Enligt gällande förordning om landsting tillkommer det denna myndighet, bland annat, att besluta om hälso- och sjukvården inom länet. Denna uppgift ha ock som bekant landstingen i allmänhet under de senaste årtiondena omfattat med stigande intresse, som tagit sig uttryck i uppförande af storartade och tidsenliga lasaretsbyggnader i förening med sträfvande att jämväl i öfrigt åstadkomma den bästa möjliga sjukvård — allt bärande vittne om den uppfattningen, att endast det bästa är godt nog åt de sjuke.

Som exempel på sådan offervillighet må äfven ifrån vårt håll anföras, att inom det län, vi tillhöra, nämligen Skaraborgs, nybyggts icke mindre än tre större lasarett med ett rätt betydligt antal sjuksängar i hvardera.

Då landstingen sålunda underkastat sig så betydliga kostnader för dessa sina sjukvårdsanstalters såväl anläggning som årliga underhåll, har detta gifvetvis skett under förhoppning, att de sjuke och lidande, såvidt ske kunde, därstädes måtte finna bot eller lindring.

Om denna lasaretsväsendets betydelsefulla uppgift likväl skall kunna förverkligas på ett tillfredsställande sätt, kräfves härför, såvidt vi förstå, icke blott tidsenliga lokaler och erforderlig materiel samt en insiktsfull och för sjukvården intresserad administration, utan ock framstående och för behofvet tillräckliga läkarekrafter.

I allmänhet synas lasaretsläkarebefattningarna blifvit besatta med framstående och i sitt kall skicklige män, och där denne ensam kunnat utöfva hela läkarevården inom lasarett, torde ock alla rimliga anspråk på sådan vård blifvit uppfyllda.

Vid de större lasaretten, där anstaltens läkare är i behof af underläkare, har det visat sig synnerligt svårt att kunna få denna angelägenhet på ett någorlunda tillfredsställande sätt ordnad. Anledningen härtill synes tidtals bero därpå, att tillgången på unga läkare torde vara mindre, dels därpå att de skickligare söka andra, mera inkomstgifvande befattningar och dels därpå, att ordningen för ansökan till befattningen och tillvägagångssättet vid utnämningen torde finnas olämpliga. Hvad den senast anmärkta olägenheten vidkommer, tillåta vi oss att till belysning däraf påminna om några bestämmelser i lasarettstadgan angående tillsättande af underläkare. Därom heter det bland annat, att sedan ansökningar till lasarettsdirektionen inkommit och lasarettsläkaren däröfver afgifvit sitt yttrande, skall direktionen å förslag uppföra tre bland de sökande, därest så många sig anmält, med förord för någon af de sökande;

att, sedan samtliga handlingar insändts till medicinalstyrelsen, styrelsen för någon af de sökande utfärdar förordnande för viss tid, dock icke öfver tre år, och

att det åligger underläkaren att vid sjukvården tillhandaga vederbörande lasarettsläkare samt att närmast under honom ombesörja och hafva tillsyn öfver de sjukes behandling, så ock att vid tillfälligt förfall för lasarettsläkaren uppehålla dennes tjänst.

Häraf torde sålunda framgå, att lasarettsläkaren och direktionen, som i första hand äro intresserade af att få underläkaretjänsten väl besatt, likväl därvid ha alltför obetydligt inflytande, men ha däremot ovillkorlig skyldighet att mottaga den, som medicinalstyrelsen förordnar, äfven om denne är ytterst olämplig för befattningen, och att sedan behålla honom i tre år, därest han ej förr finner sig vilja afgå från tjänsten.

Vidare är utnämningen förenad med synnerligt långt dröjsmål, enär sökande kan klaga såväl öfver förslaget som öfver utnämningen, hvartill kommer att ingen tid är föreskrifven, inom hvilken efter förslagets upprättande medicinalstyrelsen är skyldig att verkställa utnämningen. Till ock med om endast en sökande har anmält sig och denne blott finnes inneha godkänd examen, men för öfrigt är för tjänsten nästan oanvändbar, har medicinalstyrelsen att förordna och lasarettsdirektionen att mottaga honom.

Inträffar någon gång, att lasaretten lyckas erhålla någon synnerligt skicklig och för tjänsten duktig läkare, stannar denne i regeln endast en kortare tid eller intill dess han erbjudes en mera aflönad befattning, måhända med utsikt att där få stanna för framtiden, eller bosätter han sig som praktiserande läkare.

Mot nu anmärkta missförhållanden torde kunna göras den erinran, att om lönen för befattningen höjes, skulle mera kompetenta och antagligen flera sökande anmäla sig. Men äfven om denna erinran har skäl för sig, torde det framför allt böra beaktas, att så länge lasarettsdirektionen som landstingets representant ej har någon annan medbestämmande rätt vid underläkarens tillsättning än ett i flesta fall betydelseöst förord, kan ej rimligtvis begäras, att landstingets utgifter skola höjas endast för att i många fall förbättra löneförmånerna för till och med sådana underläkare, som direktionen helst önskade slippa mottaga.

Det bästa sättet för frågans lyckliga lösning föreställa vi oss därför skulle vara, att lasarettsdirektion, som så önskade, erhåller rätt att med eller utan ansökan träffa aftal med underläkaren om såväl löneförmånerna som tjänstetiden, hvilken sistnämnda såvidt möjligt borde utsträckas till fem eller åtminstone till tre år, med tre månaders uppsägningsrätt å ömse sidor. Vid behandling af fråga rörande tillsättande af underläkare borde ock föreskrifvas, att lasarettsläkaren därvid må hafva samma befogenhet vid fattande af beslut som annan ledamot i direktionen.

Denna ändring skulle ju hvarken medföra någon rubbning i nu gällande kompetensvilkor eller innebära fara för att underläkaretjänsten kunde komma att anförtros åt olämpliga personer.

På grund af det anförda tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse hos Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring i nu gällande lasarettssstadga, att lasarettsdirektion, som så önskar, måtte erhålla rätt att med legitimerad läkare träffa aftal om underläkaretjänstens bestridande under en tid ej öfverstigande fem och ej understigande tre år, med uppsägningsrätt å ömse sidor och med rätt för direktionen att för den sålunda antagne läkaren utfärda förordnande.

Stockholm den 9 mars 1909.

L. J. Jansson.

Carl Persson.

Oscar Bogren.

A. Johanson.

G. Kronlund.

Sten Nordström.

A. Magnusson.

S. J. Larsson.

Gust. Månsson.